بین الملل

عراق سفیر انگلیس را احضار کرد

وزارت خارجه عراق سفیر انگلیس را به دلیل اظهارات علیه الحشدالشعبی احضار و اعتراض خود را به این اظهارات اعلام کرد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، وزارت خارجه عراق «عرفان صدیق» سفیر انگلیس را احضار کرده و اعتراض شدید خود را به اظهارات اخیر وی علیه الحشد الشعبی اعلام کرد.وزارت خارجه عراق اعلام کرد این اظهارات نقض عرف دیپلماتیک و مداخله در امور داخلی عراق محسوب می‌شود. طبق گزارش سومریه نیوز، این وزارتخانه اعلام کرد: «محمد حسین بحرالعلوم» معاون این وزارتخانه در امور دوجانبه نگرانی عمیق خود را از اظهارات سفیر انگلیس به وی ابزار و تاکید کرد: این رفتار مغایر با احکام توافق روابط دیپلماتیک وین است که بر اساس آن باید نمایندگان دیپلماتیک به قوانین کشور میزبان احترام گذاشته و از مداخله در امور داخلی آن خودداری کنند. دولت عراق از سفیر انگلیس خواست از هرگونه اظهارات یا فعالیت‌های دیگری از این نوع خودداری کرده و در جهت حمایت از روابط دوستانه میان دو کشور برخورد کند. وزارت خارجه عراق بر لزوم پایبندی به ارتباط دیپلماتیک سازنده و اصول احترام متقابل و عدم مداخله در امور داخلی کشورها تاکید کرد.عرفان صدیق اخیرا در اظهاراتی تلویزیونی گفت: دولت عراق خواستار خروج نیروهای ائتلاف بین‌المللی است زیرا جنگ علیه داعش به پایان رسیده و دیگر نیازی به ائتلاف بین‌المللی نیست. اگر جنگ علیه داعش ادامه داشت، از ائتلاف خواسته نمی‌شد که عقب‌نشینی کند. همین امر در مورد نیروهای الحشد الشعبی نیز صدق می‌کند که اکنون که جنگ علیه داعش پایان یافته، دیگر نیازی به آنها نیست.

آمریکا، ماکرون را مقصر شکست صلح غزه معرفی کرد

آمریکا، فرانسه را به دلیل موافقت با به رسمیت شناختن فلسطین به عنوان یک کشور، مقصر فروپاشی مذاکرات آتش‌بس بین رژیم صهیونیستی و حماس معرفی کرد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، مارکو روبیو، وزیر خارجه آمریکا با طرح اتهاماتی مدعی شد که تصمیم امانوئل ماکرون، رئیس‌جمهور فرانسه در ماه گذشته باعث «جرئی‌تر شدن» گروه فلسطینی شد و این امر به فروپاشی مذاکراتی انجامید که می‌توانست به جنگ ۲۲ ماهه رژیم اشغالگر صهیونیستی علیه ملت فلسطین پایان دهد.روبیو به شبکه کاتولیک «اترنال ورد» گفت: «مذاکرات با حماس همان روزی شکست خورد که ماکرون به طور یکجانبه تصمیم گرفت کشور فلسطین را به رسمیت بشناسد.» در ۲۴ ژوئیه، فرانسه اعلام کرد در نشست سپتامبر مجمع عمومی سازمان ملل کشور فلسطین را به رسمیت خواهد شناخت و به این ترتیب، اولین کشور از گروه هفت و شورای امنیت سازمان ملل خواهد بود که چنین کاری انجام می‌دهد. روبیو در آن زمان گفت آمریکا این تصمیم «بی‌ملاحظه» را «به شدت رد می‌کند» و آن را «سیلی به صورت» قربانیان عملیات حماس علیه رژیم صهیونیستی در ۷ اکتبر ۲۰۲۳ خواند.همچنین در ۲۴ ژوئیه، رژیم صهیونیستی پس از دریافت آخرین پاسخ حماس به پیشنهاد آتش‌بس، از مذاکرات دوحه خارج شد و طولانی‌ترین دور مذاکرات از زمان آغاز جنگ را خاتمه داد.استیو ویتکاف، فرستاده خاورمیانه‌ی دونالد ترامپ هم از بازگشت مذاکره‌کنندگان آمریکایی خبر داد و ادعا کرد که حماس «به وضوح نشان می‌دهد که تمایلی به دستیابی به آتش‌بس ندارد».پس از اعلام فرانسه، کر استارمر، نخست‌وزیر بریتانیا هم گفت بریتانیا در سپتامبر فلسطین را به رسمیت خواهد شناخت مگر اینکه رژیم صهیونیستی در غزه صلح برقرار کند؛ اقدامی که این رژیم آن را «پاداشی برای حماس» خوانده و محکوم کرد. کانادا نیز وعده داد که کشور فلسطین را به رسمیت بشناسد و چندین کشور غربی دیگر هم اعلام کردند که در حال بررسی انجام همین اقدام هستند. بیشتر اعضای سازمان ملل هم‌اکنون کشور فلسطین را به رسمیت شناخته‌اند. روبیو روز جمعه این کشورها را متهم کرد که به حماس فرصتی داده‌اند تا اعلام پیروزی کند.

فرمانده ارتش پاکستان دوباره به آمریکا رفت

فرمانده ارتش پاکستان برای دومین بار در کمتر از ۲ ماه گذشته به آمریکا سفر کرد تا با مقامات ارشد نظامی این کشور دیدار کند؛ اقدامی که نشان‌دهنده تقویت روابط نظامی میان اسلام‌آباد و واشنگتن است.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، «عاصم منیر» فرمانده ارتش پاکستان برای دومین بار در کمتر از ۲ ماه گذشته به آمریکا سفر کرد تا با مقامات ارشد نظامی آمریکایی دیدار کند. منیر در دیداری با ژنرال «جان دان کین» رئیس ستاد مشترک ارتش ایالات متحده مسائل مرتبط با «منافع حرفه‌ای مشترک» را مورد بحث قرار داد و از او دعوت کرد تا به پاکستان سفر کند.همچنین، منیر در مراسمی شرکت کرد که در آن ژنرال «مایکل ای. کوریلا» فرمانده فرماندهی مرکزی ایالات متحده پس از بازنشستگی مسئولیت را به «فرد کوپر» واگذار کرد. به گفته بیانیه ارتش پاکستان، منیر در این مراسم «اعتماد به همکاری مستمر برای مقابله با چالش‌های امنیتی مشترک» را ابراز کرد. این سفر کمتر از ۲ ماه پس از آن انجام می‌شود که منیر در کاخ سفید به صرف ناهار خصوصی با «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا ملاقات کرده بود. منیر به عنوان رئیس ارتش، یکی از قدرتمندترین افراد در پاکستان است و در امور مهمی از سیاست خارجی تا مسائل داخلی و اقتصادی حرف آخر را می‌زند.

رئیس‌جمهور مطرح کرد:

بدون رضایت و هماهنگی با مقام معظم رهبری، هیچ کاری نخواهیم کرد

رئیس‌جمهور در دیدار با جمعی از مدیران رسانه، گفت: ما هیچ گفتگو یا حرکتی بدون هماهنگی، تعامل و نظر مقام معظم رهبری انجام نداده و نخواهیم داد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، مسعود پزشکیان رئیس جمهور در دیدار با مدیران رسانه پس از شنیدن نظر و انتقادات آنها حول محور مهمترین مسائل روز کشور و انجام وظایف حرفه‌ای رسانه، وحدت را اصل و محور حل همه مشکلات کشور دانست و گفت: ما هیچ گفتگو یا حرکتی بدون هماهنگی، تعامل و نظر مقام معظم رهبری انجام نداده و نخواهیم داد و این بسیار روشن است، ولی بهتر است وقتی در آن جهت حرکت می‌کنیم، خودمان این پایه‌ها را بر هم نزنیم و شعاری ندهیم که خدایی نکرده آن چهارچوب و انسجام بر هم بخورد. پزشکیان با طرح این موضوع که بنظر من توحید و وحدت اصل است، ادامه داد: اگر این وحدت نباشد، برای باقی مسائل دیگر نیاز نیست دشمن وارد میدان شود. تمام تلاش اسرائیل این بود که در کشور شورش به وجود بیاید و الان نیز به همین دل بسته است، حالا اگر ما نظر عده‌ای رو قبول نداشته باشیم، چه کسی گفته است که حرفی که من می‌زنم حق مطلق است یا حرفی که طرف مقابل مطرح می‌کند، کفر مطلق است؟ همین نگاه‌ها مشکل ایجاد می‌کند؛ باید بپذیریم که طرف مقابل نیز نظر دارد. وی در همین رابطه ادامه داد: همان افرادی که ما در زندان انداخته بودیم، در دفاع از مملکت بیانیه دادند و محکم ایستادند، در صورتی که ما این‌ها را قبول نداشتیم. باید مقداری دلمان را نسبت به خودمان باز کنیم حتی با همسایگان‌مان تا بتوانیم دشمن را ناامید کنیم، اسرائیل و آمریکا را ناامید کنیم و اگر با همسایگان خود دعوا راه بیندازیم به امید آنکه پوزه کسی را به خاک بمالیم، خود به خود شکست خواهیم خورد. رئیس جمهور خطاب به مدیران رسانه تاکید کرد: من متوجه نمی‌شوم چگونه است که تاکنون فکر نکردیم تهران، کرج، قزوین و تمام حاشیه را به این شکل توسعه دهیم؟ مگر می‌شود فکر نکنیم و توسعه دهیم؟ توسعه دادیم، آب نداریم، نه زیر پایمان آب هست و نه پشت سدهایمان؛ شما بگویید چه اقدامی انجام دهیم؟ با شعار دادن، نقد کردن و ایجاد توقع مشکل حل نمی‌شود.پزشکیان این کار مشکل کم آبی تهران حل می‌شود با نه، چرا که ۴۵ درصد بارندگی در منطقه کاهش یافته است. پشت سدها آب نیست و عمق چاه‌ها هر روز عمیق‌تر می‌شود، کسی نیست به من بگوید که اگر آب چاه‌ها تمام شد، آب تهران طرف قزوین چگونه تأمین می‌شود؟ وی ادامه داد: در بحران جدید و غیرقابل تصور آب قرار داریم، اگر بخواهیم چشمانمان را ببندیم و نبینیم، این واقعیت از بین نمی‌رود؛ می‌گویند سو مدیریت رخ داده، مدیری که رفع این مشکل را بلد است بیاید پای کار، همه کسانی که کار را به اینجا رساندند مدیر بودند. همه آنها ما را به اینجا رساندند، آن کسی هم که بلد بوده و مدیریت نکرده کجاست، بیاید و مدیریت کند.رئیس جمهور از تلاش دولت برای حل مشکل کم آبی خبر داد و افزود: با دانشگاهیان و متخصصان محیط زیست جلساتی تشکیل داده و در این رابطه با آنها گفتگو کردیم و فکر می‌کنیم چگونه می‌توانیم مسائل را با چالش‌هایی که مواجه هستیم، حل کنیم.پزشکیان خاطرنشان کرد: وضعیت درآمد دولت، دخل و خرج ما مشخص است؛ وقتی توقع ایجاد می‌شود باید کسی بیاید و بگوید که چگونه این توقعات برآورده شود.

صنعت دچار مشکل شد؛ نیروهای نظامی بمباران شدند، بخش‌های انتظامی بمباران شدند و خانه‌های مردم دچار مشکل شد. حالا قرار است ۴۰۰۰ میلیارد دلار بنزین وارد کنند اما برای چه مصرفی؟ اینکه این بنزین را در اختیار عده‌ای با نرخ ۱،۵۰۰ تومان قرار دهیم و نتوانیم در دولت معیشت مردم را جبران کنیم. وی ادامه داد: اگر بخواهیم مسئله بنزین را حل کنیم صدای عده‌ای در می‌آید، این کار را هم انجام ندهم باید بگویید جایگزین آن چه کاری صورت بگیرد. ما نمی‌خواهیم مردم ناراضی شوند. من با تمام وجود تلاش می‌کنم مشکل مردم را حل کنم. پزشکیان با طرح این موضوع که از سازمان‌ها و نهادها به طور سرزده بازدید می‌کند، یادآور شد: من خودم به سازمان‌ها سر می‌زنم و رسانه‌ای با خود همراه نمی‌کنم، به دنبال نمایش نیستم چندین بار به سازمان برنامه و بودجه رفتم و از آنها می‌خواهم که بودجه‌ریزی را عملیاتی کنند، با کارشناسان آنها صحبت کردم‌ام، با این روش بودجه ریزی نمی‌توان پیش رفت، باید پرداخت به صورت عملکردی باشد. اگر کاری صورت می‌گیرد که اثر دارد به آن بودجه تخصیص دهیم و اگر اثر ندارد برای چه به کار بی‌فایده بودجه تخصیص می‌دهیم؟ مؤسسات و بنیادهایی داریم که هیچ برون‌دادی ندارند و به آنها پول می‌دهیم؛ در مقابل نمی‌توانیم معیشت مردم را تأمین کنیم.

"زمان" ابعاد پنهان جاده صلح را بررسی می کند:

توافق باکو و ارمنستان زنگ خطری برای ژئوپلیتیک ایران

دکترعلیرضا تقوی نیا، تحلیلگر مسائل سیاسی در مورد توافق اخیر میان نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان، والهام علی‌اف، رئیس‌جمهور آذربایجان، که با حضور دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق آمریکا، به امضا رسید، گفت: به موجب این توافق «جاده صلح» یا همان کریدور زنگه زور به مدت ۹۹ سال به آمریکا واگذار می‌شود، که یک توطئه ژئوپلیتیکی بزرگ علیه منافع ملی و منطقه‌ای ایران تلقی می‌شود. این رویداد باید در چارچوبی وسیع‌تر و با در نظر گرفتن اهداف بلندمدت بازیگران منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای مورد تحلیل قرار گیرد.

به گزارش محبوبه بیدکی خبرنگار زمان، تقوی نیا در ادامه با بیان اینکه ترکیه، به عنوان عضو ناتو، در کنار اسرائیل، در تلاش است تا با محاصره ژئوپلیتیکی، ایران را محدود و تحت فشار قرار دهد،تاکید کرد: کریدور زنگزور تنها بخشی از این پازل است.این کریدور موسوم به «جاده صلح ترامپ» با هدف اتصال ترکیه از طریق ارمنستان و با حمایت آمریکا به دریای خزر (کاسپین) طراحی شده است. این تحلیلگر سیاسی ادامه داد: بهره‌برداری از بستر دریا، انرژی، نفت و گاز دریای خزر نیازمند توافق‌نامه جامع میان کشورهای ساحلی است، هرگونه برداشت انرژی بدون توافق، غیرقانونی بوده و باید با آن برخورد شود، هدف از این کریدور، تامین حداقل ۲۰ درصد از نیاز نفت و گاز اروپا از طریق دریای خزر است که می‌تواند جایگزینی برای انرژی روسیه باشد. تقوی نیا با بیان اینکه استقرار آمریکا در منطقه و باز شدن پای ناظمیان این کشور، مرزهای شمال غربی ایران (آذربایجان و ارمنستان) به طور مستقیم با نیروهای آمریکایی هم‌مرز خواهند شد.افزود: این امر نه تنها برای امنیت ملی ایران خطرناک است، بلکه زمینه را برای پیوستن ارمنستان و آذربایجان به ناتو فراهم می‌کند و مرزهای غربی و شمال غربی ایران را به طور کامل تحت کنترل ناتو در می‌آورد. وی در ادامه اظهار داشت: این کریدور، مزیت ترانزیتی ایران را به طور کامل از بین می‌برد، در حالی که پیش‌تر کریدور ارس، اتصال نخجوان و باکو را از طریق ایران فراهم می‌کرد، واگذاری حاکمیت این منطقه به آمریکا، مسیر ارتباطی ایران به ارمنستان، گرجستان و روسیه را قطع کرده و انحصار مسیرهای زمینی را به ترکیه و آذربایجان می‌دهد که به معنای وابستگی ایران برای دسترسی زمینی به روسیه به این دو کشور است. این تحلیلگر سیاسی تاکید کرد: اقدامات ژئوپلیتیکی ترکیه در سایر مناطق نیز مؤید تلاش این کشور برای محدود کردن ایران، بستن مسیر زمینی ما به مدیترانه (در سوریه و لبنان)، ایجاد کریدور جدید از طریق پروژه «جاده توسعه عراق» از بندر فاو تا ترکیه که مزیت ژئوپلیتیکی ایران در خلیج فارس را به خطر می‌اندازد.

پیامدهای منطقه‌ای و بین‌المللی

تقوی نیا با بیان اینکه کریدور زنگزور قصد دارد گاز ترکمنستان را از طریق باکو، ارمنستان، نخجوان و ترکیه به اروپا منتقل کند، گفت: متاسفانه این اقدام، روسیه را از مزیت بزرگ صادرات گاز محروم کرده و ترکمنستان را جایگزین مسکو در تامین انرژی اروپا خواهد کرد. این تحولات در حالی رخ می دهد که هرگونه بهره‌برداری از منابع خزر بدون مجوز ایران، غیرقانونی است. وی با بیان اینکه هرگونه مسامحه در قبال این تحولات می‌تواند به خفگی ژئوپلیتیکی و از دست رفتن مزیت‌های اقتصادی ایران منجر شود،افزود: منافع حیاتی ایران در یک تا دو قرن آینده به شدت به این مسئله وابسته است.

ضرورت واکنش قاطع ایران

تقوی نیا تاکید کرد: در مواجهه با این توطئه گسترده، جمهوری اسلامی نباید ذره‌ای مسامحه به خرج دهد. این وضعیت نه تنها به ضرر ما، بلکه به ضرر روسیه نیز خواهد بود. واکنش‌های تند روسیه در اوکراین و بمباران برخی مواضع وابسته به آذربایجان، هشداری جدی به شمار می‌رود. ایران باید با هوشیاری کامل و اتخاذ رویکردی چندوجهی، از منافع ملی خود دفاع کند و از تمامی ابزارهای دیپلماتیک برای مقابله با این طرح‌ها و حفظ منافع خود بهره برد. تقوی نیا خاطرنشان کرد: در جایی که لازم است، باید از ابزارهای فشار نظامی و امنیتی علیه ارمنستان و آذربایجان استفاده کرد، اکتشافات غیرقانونی آذربایجان در دریای خزر که بدون معاهده و توافق میان کشورهای ساحلی صورت می‌گیرد، نمونه‌ای از این موارد است، ایران باید با آذربایجان متبع آنچه سپاه در سال‌های ۷۶-۷۷ با اکتشافات غیرقانونی باکو داشت، انجام دهد در پایان این تحلیلگر سیاسی تاکید کرد: جمهوری اسلامی ایران باید با همکاری روسیه، از این توطئه بزرگ جلوگیری کند. این طرح هنوز در مرحله تصویب پارلمان ارمنستان قرار دارد و زمان برای مقابله وجود داریم، نباید به دلیل اشتراکات زبانی و مذهبی با آذربایجان، نسبت به اقدامات این کشور سهل‌انگاری کردند.در حال حاضر آذربایجان در زمین اسرائیل و ناتو بازی می‌کند و پهپادها و هواپیماهای اسرائیلی در جنگ اخیر از خاک و آسمان آذربایجان علیه ایران استفاده کرده‌اند که به منزله اعلام جنگ است.

mojgan.bidaki۸۸@gmail.com

گاردین: ترامپ در مسیر تحکیم دیکتاتوری است

با گذشت ۲۰۰ روز از آغاز دومین دوره ریاست‌جمهوری «دونالد ترامپ»، تحلیلگران هشدار داده‌اند که او در مسیر اقتدارگرایی حرکت می‌کند و چالش‌های بی‌سابقه‌ای را برای نهادهای دموکراتیک ایالات متحده ایجاد کرده است.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، رسانه انگلیسی در مطلبی درباره تحولات دوران کنونی ریاست‌جمهوری «دونالد ترامپ»، به گذشت ۲۰۰ روز از آغاز دومین دور ریاست‌جمهوری وی اشاره کرد و گزارش داد که شمار فزاینده‌ای از مفسران و ناظران کنون ترامپ را در مسیر حرکت به‌سوی اقتدارگرایی می‌بینند. روزنامه «گاردین» می‌نویسد که ترامپ در هفته‌های اخیر اقدامات بحث‌برانگیزی انجام داده است. رئیس‌جمهور آمریکا خواستار محاکمه «باراک اوباما» رئیس‌جمهور پیشین این کشور به اتهام «خیانت» شده، علی‌ترین مقام آمار کار را پس از انتشار گزارشی که نشان‌دهنده کاهش اشتغال برکنار کرده و دانشگاه کلمبیا را به پرداخت بیش از ۲۰۰ میلیون دلار در یک توافق واداشته است. ترامپ از قانونگذاران جمهوری‌خواه در چند ایالت خواسته تا نقشه‌های انتخاباتی را به نفع حزب خود بازترسیم کنند، قدرت اف‌بی‌آی را علیه دموکرات‌های مخالف به کار گرفته و دستور انجام سرشماری جدیدی را داده که مهاجران فاقد مدرک را مستثنی می‌کند. این گزارش همچنین به تلاش دولت ترامپ برای در اختیار گرفتن کنترل بیشتر بر واشنگتن دی‌سی، وعده بازگرداندن مجسمه یکی از فرماندهان نیروهای کنفدراسیون که توسط معترضان ساقط شده و اجرای بازسازی گسترده کاخ سفید اشاره کرده است. رسانه انگلیسی به نقل از «راشل مدو» مجری سرشناس تلویزیونی آورده که ایالات متحده اکنون «رهبر اقتدارگرایی» دارد و شاهد «تحکیم یک دیکتاتوری» است. گاردین همچنین به نقل از «همت بنت» معاون اجرایی اندیشکده میانه‌روی «ترد وی»، نوشته که وضعیت «روز بروز به‌طرز چشمگیری بدتر می‌شود» و این‌که اقتدارگرایی با همین حالا در جریان است و یا به زودی تکمیل خواهد شد. بنت هشدار داده که آمریکا فاصله چندانی با اقداماتی چون بی‌اعتنایی آشکار به احکام دیوان عالی، اخراج شهروندان آمریکایی یا تعطیل کردن رسانه‌ها ندارد. این گزارش، رویکرد کنونی ترامپ را با دوره نخست ریاست‌جمهوری او مقایسه کرده و گفته که او از وضعیت یک تازه‌کار به سیاستمداری بدل شده که با همکاری نزدیک‌ترین متحدانش، از جمله «استیون میلر»، معاون دفتر ریاست‌جمهوری، می‌داند کدام اهرم‌ها را چگونه به کار گیرد. گاردین آورده که ترامپ کار خود را با عفو محکومان حادثه ششم ژانویه ۲۰۲۱، انتصاب چهره‌های وفادار در مناصب کلیدی در وزارت دادگستری و اف‌بی‌آی و جلب همکاری «ایلان ماسک» برای بازسازی ساختار دولت و دور زدن کنگره آغاز کرد. رئیس‌جمهور آمریکا همچنین احکام قضایی را به چالش کشیده، خواستار استیضاح قضاتی شده که با دولت او مخالفت کرده‌اند و علیه رسانه‌هایی که پوشش انتقادی ارائه داده‌اند، اقدام کرده است. گاردین گزارش داده که اقدامات ترامپ اکنون به حوزه فرهنگ نیز کشیده شده و او تلاش کرده صداهای منتقد را حذف یا به حاشیه براند و مبالغ هنگفتی را از نهادهای مهم دریافت کند. به گفته این گزارش، بر اساس تحلیل وب‌سایت اکسیوس، ترامپ بیش از ۱.۲ میلیارد دلار از نهادهای برجسته در حوزه‌های دانشگاهی، حقوقی، رسانه‌ای و فناوری دریافت کرده است.این گزارش همچنین ترامپ را با رهبرانی مانند «ویکتور اوربان» در مجارستان مقایسه کرده و می‌نویسد که سرعت و گستره اقدامات ترامپ برای افزایش قدرت ریاست‌جمهوری، فراتر از رهبران مشابه است. «سایمون روزنبرگ» استراتژیست حزب دموکرات به گاردین گفت که ترامپ «به‌طور آشکار تصمیم گرفته آمریکا را به نوعی دیکتاتوری تبدیل کند» و هدفش پایان دادن دائمی به دموکراسی در این کشور است.در میان نمونه‌های مشخص، گاردین به تلاش‌های ترامپ برای منحرف کردن توجه عمومی از پرونده «جفری اپستین» با احیای تحقیقات درباره مداخله روسیه در انتخابات ۲۰۱۶ اشاره کرده و نوشته که «پم باندی» دادستان کل آمریکا به دستور او تحقیقاتی را علیه مقامات دولت اوباما آغاز کرده است. رسانه انگلیسی همچنین به برکناری ناگهانی «لریکا مک‌انترفر» کمیسر اداره آمار کار اشاره کرده است؛ او پس از انتشار گزارش‌های منفی از وضعیت اشتغال برکنار شد و از سوی ترامپ به دستکاری آمار به ضرر جمهوری‌خواهان و شخص رئیس‌جمهور متهم شد. گاردین در انتها با اشاره به اینکه اقدامات دولت ترامپ در دور دوم ریاست‌جمهوری‌اش چالش بسیار عمیق‌تری برای هنجارها و نهادهای دموکراتیک آمریکا ایجاد کرده، هشدار داد که این بار تمرکز ترامپ نه‌تنها بر قدرت سیاسی و قضایی، بلکه بر نفوذ فرهنگی و نهادی است.

سرمقاله

کریدور ترامپ یا راه نفوذ در قفقاز

اردشیر زابلی زاده

طرح موسوم به " کریدور ترامپ " که اتصال آذربایجان به نخجوان از طریق خاک ارمنستان را دنبال می‌کند، این روزها به صدر تحولات قفقاز جنوبی بازگشته است. حامیان غربی و متحدانشان در باکو و آنکارا، آن را "پل صلح" می‌نامند، اما تجربه تاریخی قفقاز نشان می‌دهد که هر تغییر مسیر ترانزیتی در این منطقه، پیامدهای ژرف امنیتی، اقتصادی و حتی هویتی به دنبال دارد.

ایران، با سابقه هزارساله حضور تمدنی در قفقاز، امروز در برابر پرسشی قرار دارد که فراتر از یک اختلاف منطقه‌ای است: آیا باید اجازه داد مرزها و مسیرهای حیاتی تحت کنترل فشار قدرت‌های فرامنطقه‌ای قرار گیرد؟

قفقاز، نقطه تلاقی تاریخ و ژئوپولیتیک و از دیرباز چهارراه برخورد امپراتوری‌ها بوده است.منطقه قفقاز در طول تاریخ خود شاهد حضور و تأثیر امپراتوری‌های مختلفی بوده است. این منطقه به دلیل موقعیت جغرافیایی استراتژیک خود، همواره مورد توجه امپراتوری‌های بزرگ بوده و در طول تاریخ، صحنه رقابت و کشمکش بین قدرت‌های مختلف قرار داشته است. امپراتوری‌های ایرانی، رومی، بیزانسی، عربی، مغولی، عثمانی و روسی، هر یک به نوعی بر قفقاز تأثیر گذاشته‌اند و این تأثیرات در فرهنگ، مذهب، و ساختار سیاسی منطقه مشهود است. و امروز آمریکا با سابقه ۲۴۹ سال با کمک برخی کشورهای جدا شده از ایران به این منطقه طمع کرده است. سابقه تاریخی منطقه باعث شده که هر تغییر ژئوپولیتیک در قفقاز، در حافظه راهبردی ایران به‌عنوان "هشدار امنیتی" ثبت شود. نقشه‌های تاریخی نشان می‌دهد که مرزهای امروز، محصول فشار خارجی بوده و هرگاه ایران از موضع خود عقب‌نشینی کرده، بازیگران فرامنطقه‌ای جایگزین شده‌اند.

"راه نفوذ" عملاً مسیر زمینی ایران–ارمنستان را قطع یا بی‌اثر می‌کند. این مسیر، تنها راه ارتباطی ایران با قفقاز بدون عبور از خاک ترکیه یا آذربایجان است. ایجاد یک کریدور تحت نظارت بازیگران غربی یا ناتو، می‌تواند به معنای حضور نیروهای نظامی بیگانه در چند کیلومتری مرز ایران، روسیه و کشورهای منطقه باشد. تجربه پایگاه‌های آمریکایی در آسیای مرکزی پس از ۲۰۰۱ به‌خوبی نشان می‌دهد که حضور موقت می‌تواند به استقرار طولانی‌مدت تبدیل شود.

ایران طی دو دهه گذشته بر توسعه کریدور بین‌المللی شمال–جنوب سرمایه‌گذاری کرده است؛ مسیری که بندرعباس و چابهار را به روسیه و اروپا متصل می‌کند. راه نفوذ با حذف نقش ایران، مسیر جایگزینی برای ترانزیت کالا میان اروپا، قفقاز و آسیای مرکزی ایجاد می‌کند که هم درآمدهای ترانزیتی ایران را کاهش می‌دهد و هم نقش راهبردی آن را تضعیف می‌سازد. روایت ایران در مقابل این اقدام خطرناک می تواند بر "حفظ حاکمیت ملی کشورها و جلوگیری از تغییر مرزها با فشار خارجی" استوار باشد. ورود ایران به این پرونده تنها در قالب اظهارنظر سیاسی یا رزمایش مرزی خلاصه نمی‌شود، بلکه در این مقطع از تاریخ و در نقطه آغاز هر بحران ژئوپولیتیک، اهمیت شورای دفاع کشور بیش از پیش آشکار می‌شود. این شورا باید پیش از آنکه تغییرات میدانی یا سیاسی رخ دهد، چارچوبی شفاف از تهدید، اهداف، و خطوط قرمز ایران تدوین و ابلاغ کند. نخستین گام، جمع‌آوری اطلاعات جامع از همه منابع میدانی، دیپلماتیک و امنیتی است تا تصویری دقیق از اهداف واقعی طراحان "راه نفوذ" به دست آید. گام دوم، ترسیم سناریوهای محتمل و ارزیابی میزان تأثیر هرکدام بر امنیت ملی، اقتصاد ترانزیتی و جایگاه ژئوپولیتیک ایران است.

در کنار این، شورای دفاع باید سیاست ارتباطی روشنی با افکار عمومی داخلی و شرکای منطقه‌ای داشته باشد تا فلسفه و ضرورت وجودی آن نه به‌عنوان یک نهاد واکنشی، بلکه به‌عنوان مرکز پیشگیری و هدایت راهبردی از همان ابتدا برای همگان آشکار شود. چنین رویکردی باعث می‌شود پیام ایران، پیش از شکل‌گیری واقعیت میدانی، در معادلات منطقه‌ای وزن پیدا کند. همچنین ایران می‌تواند از کانال‌های دیپلماتیک در سازمان همکاری شانگهای، اکو و بریکس، ائتلافی برای مقابله با این تغییر ژئوپولیتیک تشکیل دهد. اما پرسش بنیادین از آذربایجان سابقه تاریخی نشان داده که ورود قدرت‌های فرامنطقه‌ای به قفقاز، هرگز به سود مردم منطقه نبوده است. سؤال اینجاست: چه مجوز و حقی، دولت آذربایجان را مجاب کرده که پای یک قدرت دشمن خاورمیانه را به مرزهای مشترک با ایران و ارمنستان باز کند؟ این اقدام، نه‌تنها خطر بی‌ثباتی را افزایش می‌دهد، بلکه وابستگی راهبردی باکو به قدرت‌های خارجی را تثبیت می‌کند. جای تردید نیست، " کریدور ترامپ " در ظاهر یک پروژه اقتصادی است، اما در عمل، تلاشی است برای بازترسیم موازنه قدرت و راه نفوذ در منطقه. ایران باید از ابزارهای نظامی، دیپلماتیک و رسانه‌ای خود به‌طور همزمان استفاده کند تا از تکرار تجربه‌های تلخ تاریخی جلوگیری شود. کوتاه‌آمدن در برابر چنین طرحی، معنایی جز واگذاری بخشی از امنیت و نقش ژئوپولیتیک ایران ندارد. اما وظیفه مردم و رسانه‌ها در این موضوع مهم تاریخی چیست؟

در کنار اقدامات دیپلماتیک و امنیتی، صدای مردم می‌تواند به یک عامل بازدارنده جدی تبدیل شود. ملت‌های ایران و منطقه که طعم تلخ دخالت بیگانگان و تغییر مرزها را در تاریخ چشیده‌اند، باید با راه‌اندازی پویش‌های فراگیر رسانه‌ای و اجتماعی، اعتراض خود را به هر کشوری که زمینه ورود دشمنان این منطقه و بر هم زدن ثبات آن را فراهم می‌کند، به‌طور گسترده اعلام کنند. رسانه‌ها نیز وظیفه دارند این پیام را شفاف و پیوسته منتقل کنند. "امنیت و ثبات منطقه، خط قرمز ملت‌هاست و هیچ پروژه‌ای که با فشار خارجی پیش برود، مشروعیت مردمی نخواهد داشت".

جوهره موضوع: رسانه ها دقیق تر بنویسند و بگویند، "کریدور ترامپ" پل صلح نیست "راه نفوذ" در قفقاز است.

Alborz.payam@gmail.com

خبر

واکنش سنایی به راه اندازی کریدور زنگزور

مشاور سیاسی رییس جمهور به توافق ارمنستان و آذربایجان و راه اندازی کریدور زنگزور (مسیر ترامپ) واکنش نشان داد و تاکید کرد که جمهوری اسلامی ایران نسبت به زمینه‌سازی تشدید تنش از این طریق، هشدار می‌دهد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، مهدی سنایی مشاور سیاسی رییس جمهور در حساب کاربری خود در شبکه ایکس نوشت: ایران از صلح میان همسایگانش استقبال می‌کند و همچنین با رفع انسداد از مسیرهای مواصلاتی مخالفتی ندارد، ولی نسبت به طرح‌هایی که قدرت‌ها و سازمان‌های فرامنطقه‌ای را وارد سازوکار امنیتی و ژئوپلیتیک منطقه تاریخی قفقاز کند حساس است و درباره زمینه‌سازی تشدید تنش از این طریق، هشدار می‌دهد.